

ПЛАНУВАННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НЕБАНКІВСЬКИХ ФІНАНСОВИХ УСТАНОВ

Мохнацький О.О.

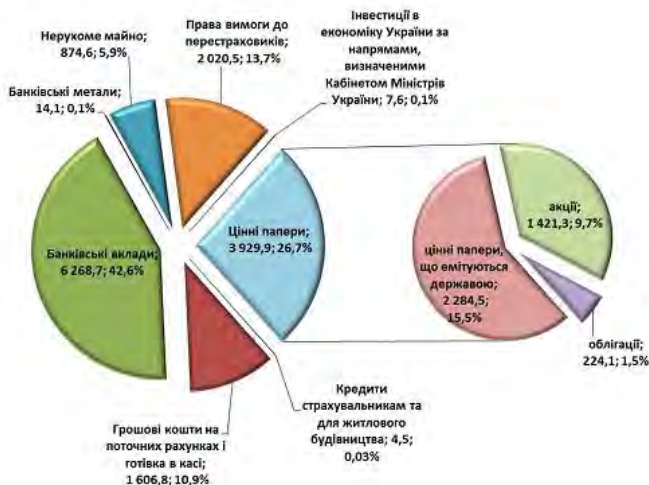
Національний університет "Львівська політехніка"

Небанківські фінансові установи (НФУ) повинні займати важливе місце у перерозподілі інвестиційних ресурсів. Незважаючи на низький рівень інвестиційного потенціалу у порівнянні із комерційними банками, вони можуть значно впливати на інвестиційні процеси в національній економіці. Дослідження, пов'язані із функціонуванням небанківських фінансових установ, у тому числі інвестиційною діяльністю, в Україні проводили Школьник І.О., Ревечук С.К., Дорош О.Л., Каракулова І.С., Міщенко С.В., Черкасова С.В. та інші вчені.

Інвестиційна діяльність НФУ є невід'ємною складовою їх функціонування, вона дає можливість нарощувати фінансовий потенціал, що в умовах низької капіталізації вітчизняних НФУ є одним із ключових факторів успішної діяльності. Планування інвестиційної діяльності НФУ – це процес встановлення цілей інвестиційної діяльності, аналізування інвестиційного потенціалу в розрізі його складових, встановлення обмежень та індикативних показників інвестиційної діяльності, формування базового інвестиційного портфеля установи та його оптимізація з врахуванням факторів зовнішнього та внутрішнього середовища.

Найбільшим інвестиційним потенціалом серед НФУ володіють страхові компанії, що зумовлено обсягом активів, якими вони розпоряджаються. Проте, більш важливим є якість інвестиційного потенціалу, яка зумовлює можливість маневру при виборі раціонального співвідношення між дохідністю, ліквідністю та ризиком інвестиційного портфеля. Враховуючи це, відчутні переваги у забезпечення ефективної інвестиційної діяльності повинні мати лайфові страховики та НПФ, але в умовах значної волатильності та рецесії фінансово-кредитної системи їх реалізувати практично неможливо.

Кошти страхових резервів є значною частиною інвестиційного потенціалу страховиків, повинні розміщуватися з урахуванням безпечності, прибутковості, ліквідності, диверсифікованості та мають бути представлені активами певних категорій. Структура активів, якими представлено кошти страхових резервів вітчизняних страховиків, наведена на рис. 1.

Джерело: [1]

Рис. 1. Структура активів, якими представлено кошти страхових резервів, станом на 30.09.2013 (млн.грн.)

У структурі активів переважають депозити (42,6%) та цінні папери (26,7%). Але слід відмітити особливості розміщення резервів ризиковими і лайфовими компаніями. Станом на 30.09.2014 року технічні резерви представлені в основному банківськими депозитами (41,8%), правами вимоги до перестраховиків (19,1%), грошовими коштами на поточних рахунках (14,3%), акціями (11,3%), нерухомим майном (7,5%), цінними паперами, що емітуються державою (5%). Резерви зі страхування життя представлені в основному банківськими депозитами (44,1%), цінними паперами, що емітуються державою (36,9%), акціями (6,3%). Стратегію ризикових страховиків можна охарактеризувати як помірну (збалансовану за показниками ризик-дохідність-ліквідність), лайфових – як консервативну (переважають ліквідні та низькоризикові активи, які не дозволяють максимізувати інвестиційний дохід, що є нетиповим для СК даного типу). Загалом слід зазначити, що страховики не мають можливості сформувати ефективний інвестиційний портфель внаслідок проблем у плануванні страхової діяльності та системних ускладнень на фінансових ринках.

Станом на 30.09.2014 переважними напрямками інвестування пенсійних активів стали депозити в банках (37,3%), облігації підприємств-резидентів України (30,1%), цінні папери, дохід за якими гарантовано Кабінетом Міністрів України (13,0%), акції українських

емітентів (11,7%) (рис. 2).

Джерело: [2]

Рис.1. Структура інвестованих пенсійних активів станом на 30.09.2014 (млн. грн.)

НПФ, формуючи інвестиційні портфелі, насамперед повинні забезпечити дохідність активів на рівні, вищому за рівень інфляції та ліквідність, яка гарантуватиме пенсійні виплати. Метою інвестування пенсійних активів є, насамперед, збереження пенсійних заощаджень громадян. Тому інвестиційний портфель у сучасних макроекономічних умовах повинен формуватись за критерієм мінімізації ризику при дохідності, встановленій не нижче планового рівня інфляції.

При плануванні інвестиційної діяльності НФУ повинні враховувати велику кількість факторів, які впливатимуть на інвестиційні рішення. Зокрема, для страховиків необхідним є врахування кількісних та якісних показників страхового портфеля, тарифної політики компанії, рівня та якості перестраховального захисту, капіталізації та можливостей її нарощення в разі необхідності за рахунок зовнішніх джерел, а також значної кількості факторів зовнішнього середовища.

1. Інформація про стан і розвиток страхового ринку України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://nfp.gov.ua/files/OgliadRinkiv/SK/sk_9_mis_2014.pdf. 2. Інформація про стан і розвиток недержавного пенсійного забезпечення України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://nfp.gov.ua/files/NPF_III_kv%202014.doc.